

## Atelierbezoek 4: Lam de Wolf

### A Body of Work

Er zijn kunstenaars die in hun woning geen eigen werk om zich heen kunnen velen. Na hun dagelijkse verblijf in het atelier willen ze in hun huis iets anders zien. In het huis van Lam de Wolf (Badhoevedorp 1949) wordt zij juist omringd door eigen werk. Ze werkt thuis op haar zolderatelier en de beelden die ze maakt zet ze zorgvuldig uit in de kamers van haar huis om ze te beleven. Ze kan niet anders, want Lam de Wolf leeft in haar werk.

Als er iemand op zichzelf is aangewezen, dan is het Lam de Wolf. Waar ze ook door anderen wordt ingedeeld, ze staat altijd op zichzelf. Dat is altijd al zo geweest. Ze groeide op in een gezin met vijf broers en zes zussen, maar was daarbinnen een eenling. Natuurlijk trok ze met haar broers en zussen op en waren er tal van raakvlakken, maar uiteindelijk kwam het er altijd op aan, dat ze alleen zichzelf kon verwerklijken, door uitsluitend de op haarzelf betrokken fascinaties te volgen. Ze groeide grotendeels op in Zeeland, een streek om alleen en verlaten te zijn. Als je in Zeeland jezelf wilt vinden, heb je in dat vlakke landschap van water en klei lang zoeken. Je gaat er in op, raakt erin verloren. Lam de Wolf is uit Zeeland vertrokken, maar Zeeland niet uit Lam de Wolf. Zeeland en Lam de Wolf vinden elkaar altijd terug.

Persoonlijke handhaving is een belangrijk aspect van het kunstenaarschap van Lam de Wolf: zich staande houden, blijven drijven, worstelen en boven komen. Op haar zesde zag ze voor het eerst een dobber aan de vishengel van een van haar broers en was er meteen van doordrongen dat dit voorwerp met zijn vrolijke, abstracte kleurpatroon voor haar van betekenis was. 'Het was mijn eerste Mondriaan,' zegt ze daarover. Sindsdien verzamelt ze dobbertjes die met elkaar een kleurencompositie vormen, een visuele symfonie. Dat kun je over veel van het werk van Lam de Wolf zeggen: het is muzikaal, zonder dat het met instrumenten ten gehore kan worden gebracht. Het is muziek voor de ogen. Je kunt ook zeggen dat het schilderachtig is, zonder dat het is geschilderd.

Vrijwel al het werk van Lam de Wolf is serieel en bestaat uit losse elementen, die geen einde kennen en waarvan het begin altijd een moment van onmiddellijk weten is geweest. Zij kan iets zien en het bij de eerste aanblik ondergaan als doorslaggevend van betekenis voor haar verdere bestaan, een inzicht dat haar als de bliksem treft en waarvan ze de energie vanaf dat moment als voeding voor haar verbeelding gebruikt. De verbeelding is de motor die haar verder brengt. Je kunt je Lam de Wolf zo voorstellen op een motor, met een helm op haar hoofd en een passagier in de zijspan. Je kunt er altijd inspringen om een stuk mee te rijden, maar dan word je er ook onherroepelijk weer uitgezet. Je moet alleen verder, net zoals zij.

In haar loopbaan heeft Lam de Wolf een uiterst eigenzinnig en samenhangend 'body of work', zoals het in de Engelse taal zo mooi heet, tot stand gebracht. Bij haar is die lichamelijke van het werk dan ook aan den lijve ondervonden. Het is een uiting van het ritme dat ze in zichzelf gevonden heeft, de muziek die in haarzelf klinkt. Haar lichaam is de klankkast van haar ideeën. Voor wat ze waarneemt zoekt ze in haarzelf een binnen-klank. Haar film 'Mama ik wil een boterham' uit 2013 is daar een ontluisterende weergave van. Lam de Wolf zit op een bank en beweegt frenetiek heen en weer. Dat verwoede maar tegelijkertijd berustende schudden van het lichaam gaat gepaard met het uitspreken van bezwerende woorden, korte zinnen die elkaar in de staart bijten en die de betekenis van de taal tot een beeld maken.

VERHAALVER – ALLESISAL – VERWIJLENVER – ALLEENAL - ALTIJDAL.

Lam de Wolf heet een textielkunstenaar te zijn en hoewel ze veel met textiel werkt, is zij dat toch niet. Zij is ook geen sieradenmaker, terwijl ze toch ook 'draagbare objecten' maakte. Wat zij hoort, ziet, voelt, ruikt en proeft zet ze om in materiaal en kleur veelal binnen een raster dat in feite geen proportie kent. Ze ondergaat een gewaarwording en gooit er een net overheen, waarbinnen haar observatie zich kan voordoen. Bij haar is het echter uiteindelijk niet het net, maar zijn het de mazen die haar beelden manifest maken.

Een van haar recente werken is 'Zegbaar Zichtbaar' uit 2015, een uitdijende serie van kleine werken, bestaat uit tint- en materiaalcombinaties, waarin ze associatieve woordenreeksen van kleursensaties verbeeldt: 'peer-patat-pudding-pruim-peper', 'noot-nagel-negerzoen-nier-navel'. Al die gevoelsmatige kleurbeschrijvingen van simpelweg 'kersenrood-zeeklei' tot 'brood-biefstuk-blauwdruif-bakpapier' krijgen van onder naar boven in stukjes gekleurd textiel, plastic of folie als zichtbare versvoeten, een poëtisch kleurbeeld, lichtvoetig, zangerig en ritmisch.

Lam de Wolf heeft vaak ook helemaal geen netten nodig om haar beelden te vangen. Ze laat ze ook als vliegers op, zoals de serie 'Zeemeeuwen' die visueel sterk aan 'Zegbaar Zichtbaar' is geliëerd. Het zijn opnieuw van onder naar boven geordende kleurcomposities, maar nu verspringen en verschuiven ze ook naar links en rechts en soms enigszins diagonaal. Het zijn haar waarnemingen van vliegende meeuwen aan de kust in Zeeland of Bloemendaal. Daarbij is het opmerkelijk dat de meeuwen per gebied een ander uiterlijk vertoon hebben. In Zeeland zijn de vogels helderder en frisser van kleurtonen ten opzicht van de doffere en vuilere meeuwen aan de Hollandse kust, aldus Lam. Deze zeemeeuw-portretten vormen met elkaar een zwerf van kleur-verlopen in de verentooi van iedere afzonderlijke vogel. Het is een feestelijke ogeschouw van een vlucht veren die als opgeworpen dobbertjes door de lucht vliegen.

Die fleurige fascinatie is er ook in de nieuwe serie 'Furore Fiore' in rasters van 175 x 175 cm waarbinnen een gelaagd patroon losse bloemschilderingen zijn opgenomen. Rolletjes textiellijnen, plastics en folie zijn als losse windsels vrij binnen een open netwerk onderling op elkaar afgestemd, om zo een picturaal resultaat te realiseren.

Een laatste reeks nieuwe werken is een optisch aan 'Furore Fiore' refererende serie onder de titel:

*'Menselijken, altijd anders en toch gelijk'.*

Hierbij worden op soortgelijke wijze met losse lijn-rolletjes stof en ander materiaal, menselijke karaktertrekken en gedragingen verbeeldt en tot groepen gecombineerd: elegant – evenwichtig – stuurloos - standvastig – stoer – onduidelijk – wankel – waar over praten zij – helder – pront – aanwezig – flamboyant - volledig.

Bij Lam de Wolf gaat alles door haar handen, ze tast haar beelden af, ze proeft ze als woorden op haar tong, ze snuift ze als geuren op, hoort ze als klanken in haar hoofd, ze ziet en ondergaat ze als kleur in haar gemoed. Waarnemen. Waar nemen.

Alex de Vries